

7 dôvodov na zamietnutie návrhu Európskej Komisie na zrušenie rakúskych opatrení týkajúcich sa GM kukurice MON810 a T25

- **Demokracia v EÚ je v ohrození**

Prieskumy verejnej mienky ukazujú, že 70 - 80% obyvateľov EÚ odmieta GMO v jedle a v poľnohospodárstve. To vyjadruje skutočnosť, že aj po ukončení tzv. moratória na autorizáciu GMO v roku 2004 nebola dosiahnutá potrebná kvalifikovaná väčšina hlasov na povolenie GMO. Napriek tomu však Európska Komisia pokračuje v povoľovaní ďalších GMO na trh, napriek tomu, že vyhlásila "*act in such a way as to avoid going against any predominant position which might emerge within the Council against the appropriateness of an implementing measure*" (Declarations 1999/C 203/01 on Council Decision 1999/468/EC). Ak sa nedosiahne kvalifikovaná väčšina hlasov, ktorá by podporila rakúske zákazy GM kukuríc, Komisia pravdepodobne prikáže zrušenie zákazov.

Druhý pokus Komisie o zrušenie rakúskych zákazov ohrozuje nielen právo každej členskej krajiny ochraňovať sa pred rizikami GMO, ale aj ignoruje výsledky Rady ministrov životného prostredia. V júni 2005 rozhodla Rada ministrov životného prostredia kvalifikovanou väčšinou hlasov členských štátov nepodporiť návrh Komisie zrušiť existujúce národné zákazy na pestovanie GM plodín v Rakúsku, Nemecku, Francúzsku, Grécku a Luxembursku. Toto hlasovanie bolo jasným signálom práva členských štátov chrániť svoje územie pred environmentálnymi a zdravotnými rizikami GMO, ktoré umožňuje bezpečnostná doložka článku 23 Smernice 2001/18.

- **Nové vedecké dôkazy k MON810 a T25 kukurici**

Rakúske Ministerstvo zdravotníctva predložilo nedávno príslušným orgánom zbierku nových a starých dôkazov o environmentálnych a zdravotných rizikách pre obe kukurice MON 810 a T25, vrátane možných neplánovaných dopadov na necieľové organizmy, neistoty týkajúcej sa vzniku rezistencie, pravdepodobnosti druhotného rozvoja škodcov a nedostatočný plán monitoringu. Vo veci zhodnotenia zdravotných rizík u MON810 a T25 bolo odkryté množstvo nedostatkov.

- **Rozporuplnosť v argumentácii Komisie**

Na verejnosti sa Európska Komisia neustále vyjadruje, že GMO povolené na európskom trhu sú bezpečné: "*...no GMOs are allowed on the EU market unless they have been proved to be completely safe.*" Mariann Fischer Boel, Commissioner for Agriculture and Rural Development, 10 March 2006. "*GM sweet corn has been subject to the most rigorous pre-marketing assessment in the world. It has been scientifically assessed as being as safe as any conventional maize. Food safety is therefore not an issue.*" David Byrne, Commissioner for Health and Consumer Protection, 19 May 2004.

Za zavretými dverami sa používa odlišná argumentácia: "*It is apparent from the scientific advice now before the Panel, that there is no unique, absolute, scientific cut off threshold available to decide whether a GM product is safe or not (the risk assessment end point).*" *on the basis of existing research...it is impossible to know whether the introduction of GM food had had any human health effects other than acute toxic reactions.*" Quote from In the European Communities submission to World Trade Organisation dispute panel on 28th January 2005

Dokonca aj Európska Komisia má pochybnosti o bezpečnosti GMO. A tak posledný pokus o zrušenie rakúskych bezpečnostných opatrení na ochranu občanov pred možnými negatívnymi dopadmi GMO na zdravie a/alebo životné prostredie, je viac než sporný.

- **Rozhodnutie WTO v spore o GMO potvrdilo legálnosť národných bezpečnostných opatrení**

Panel WTO v spore o GMO vyhlásil, že deväť bezpečnostných opatrení využívaných niektorými krajinami EÚ nevychádza zo zhodnotenia rizík, ako si to vyžaduje tzv. „WTO's the SPS Agreement“. Avšak rozhodnutie vyvodzuje, že obmedzenia GMO vo všeobecnosti sú možné. Panel takisto potvrdil, že európska legislatíva (o GMO) nebola počas ich práce spochybňovaná. Navyše, v rámci Dohovoru o biologickkej bezpečnosti už existujú multilaterálne dohovory o obchodovaní a zaobchádzaní s GMO (LMO).

- **Uvoľnenie GM kukurice MON810 a T25 na trh bolo založené na starej legislatíve**

Keďže povolenie pre GM kukurice MON810 a T25 bolo založené na už neplatnej legislatíve, obe plodiny musia ísť na opätovný proces povolenia v roku 2007. Akákoľvek snaha o zrušenie národných bezpečnostných klauzúl GM kukurice MON810 a T25 pred riadnym vykonaním hodnotenia environmentálnym a zdravotným rizík je preto úplne neprípustná. Je pravdepodobné, že MON 810 a T25 nevyhovejú prísnejším požiadavkám zisťovania environmentálnych dopadov podľa Smernice 2001/18. Aj Európska Komisia pripustila, že "je pochopiteľné a legitímne stanovisko, že žiadne Bt plodiny (kam patrí ak kukurica MON 810) by nemali byť pestované, pokiaľ nie sú známe dopady na pôdu."

- **Očakávaná reforma Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín**

Vo svojom vyjadrení z marca 2006 Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) vyhlasuje, že "nie je dôvod domnievať sa, že pokračujúcim povolením GM kukuríc Bt 176, T25 and MON810 na trh (...) by sa spôsobili nepriaznivé dopady na zdravie ľudí, zvierat alebo na životné prostredie (...)". Nedostatok zohľadňovania dlhodobých dopadov na životné prostredie u EFSA bol nedávno spochybňovaný na úrovni Council a Commission College. Jedine ak sa uskutoční skutočná reforma EFSA, mali by sa brať názory tohto úradu do úvahy.

- **Opätovné povolenie MON810 a T25 podľa Nariadenia o GM potravinách a krmivách je neakceptovateľné**

Komisia má v úmysle proces prehodnotenia GM plodín na pestovateľské účely zaradiť pod Nariadenie 1829/2003 o GM potravinách a krmivách. Pri umožnení opätovného povolenia GMO na európsky trh týmto postupom to bude znamenať menej podrobné preskúmanie ako cez Smernicu 2001/18. Komisia zároveň týmto vyjadruje znepokojujúci krok späť a efektívne ruší roky práce, ktoré viedli k istote, že GMO legislatíva berie do úvahy ako zdravotné, tak aj environmentálne dopady transparentným a demokratickým spôsobom.